

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

BỘ Y TẾ

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y – DƯỢC

HUỲNH BÁ SƠN TÙNG

**KẾT QUẢ PHẪU THUẬT ĐIỀU TRỊ DỊ TẬT
THỪA NGÓN CÁI BÀN TAY ĐỘ IV THEO
WASSEL TẠI BỆNH VIỆN NHI TRUNG ƯƠNG**

LUẬN VĂN BÁC SĨ NỘI TRÚ

THÁI NGUYÊN – 2020

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

BỘ Y TẾ

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y – DƯỢC

HUỲNH BÁ SƠN TÙNG

**KẾT QUẢ PHẪU THUẬT ĐIỀU TRỊ DỊ TẬT
THỪA NGÓN CÁI BÀN TAY ĐỘ IV THEO
WASSEL TẠI BỆNH VIỆN NHI TRUNG ƯƠNG**

LUẬN VĂN BÁC SĨ NỘI TRÚ

CHUYÊN NGÀNH: NGOẠI KHOA

MÃ SỐ: NT 62.72.07.50

Người hướng dẫn khoa học:

TS. HOÀNG HẢI ĐỨC

TS. TRẦN CHIẾN

THÁI NGUYÊN – 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi là Huỳnh Bá Sơn Tùng, học viên lớp Bác sĩ nội trú bệnh viện, khóa 11, trường Đại học Y Dược – Đại học Thái Nguyên, chuyên ngành Ngoại khoa, xin cam đoan:

1. Đây là luận văn do bản thân tôi trực tiếp thực hiện dưới sự hướng dẫn của thầy hướng dẫn TS. Hoàng Hải Đức, TS. Trần Chiến.

2. Công trình này không trùng lặp với bất kỳ nghiên cứu nào khác đã được công bố tại Việt Nam.

3. Các số liệu và thông tin trong nghiên cứu là hoàn toàn chính xác, trung thực và khách quan, đã được xác nhận và chấp thuận của cơ sở nơi tiến hành nghiên cứu.

Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật về những cam đoan này.

Thái Nguyên, ngày   tháng   năm 2020

Bác sĩ

Huỳnh Bá Sơn Tùng

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin chân thành cảm ơn đến Đảng ủy, Ban giám hiệu, Phòng đào tạo, Bộ môn Ngoại và các thầy cô của trường Đại học Y – Dược, Đại học Thái Nguyên và bệnh viện Trung ương Thái Nguyên đã giành cho tôi sự giúp đỡ tận tình trong thời gian nghiên cứu, học tập tại trường và bệnh viện.

Tôi cũng xin cảm ơn tới các đồng nghiệp Khoa Chỉnh hình Nhi, Khoa Gây mê hồi sức, Phòng Kế hoạch tổng hợp – Bệnh viện Nhi Trung ương đã tạo điều kiện thuận lợi cho tôi thực hiện công trình nghiên cứu này.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến Tiến sĩ Hoàng Hải Đức – Trưởng khoa Chỉnh hình Nhi, Bệnh viện Nhi Trung ương và Tiến sĩ Trần Chiến, Bộ môn Ngoại, trường Đại học Y – Dược, Đại học Thái Nguyên, là những người thầy đã tận tâm hướng dẫn, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu khoa học và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành biết ơn đến các nhà khoa học, các thầy cô đã đóng góp những ý kiến sâu sắc và quý báu cho luận văn của tôi.

Tôi xin chân thành cảm ơn toàn thể những gia đình và bệnh nhân đã tham gia vào nghiên cứu, cho tôi những dữ liệu quý báu để hoàn thành luận văn.

Cuối cùng, tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc đến gia đình, người thân và bạn bè đã dành cho tôi sự động viên và giúp đỡ trong quá trình nghiên cứu đề tài.

Thái Nguyên, ngày   tháng   năm 2020

Bác sĩ

Huỳnh Bá Sơn Tùng

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

BC: Bilhaut Cloquet (phương pháp phẫu thuật)

BN: Bệnh nhân

DNA: Deoxyribonucleic acid

IP: Interphalangeal (khớp liên đốt ngón cái)

MP: Metacarpophalangeal (khớp đốt bàn – đốt gần ngón cái)

SHH: Sonic Hedgehog

ZPA : zone of polarizing activity

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	ii
LỜI CẢM ƠN	iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT	iv
MỤC LỤC	v
DANH MỤC BẢNG	vi
DANH MỤC HÌNH	vii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ	viii
ĐẶT VẤN ĐỀ	1
Chương 1. TỔNG QUAN	3
1.1. Đặc điểm giải phẫu của ngón tay cái cái liên quan đến phẫu thuật.....	3
1.2. Các giả thuyết sinh bệnh học liên quan đến thừa ngón tay cái.....	8
1.3. Đặc điểm lâm sàng thừa ngón cái bàn tay độ IV theo Wassel.....	9
1.4. Điều trị dị tật thừa ngón cái bàn tay độ IV theo Wassel.....	17
1.5. Một số nghiên cứu trên thế giới và Việt Nam về đặc điểm lâm sàng và phẫu thuật điều trị dị tật thừa ngón tay cái.....	22
Chương 2. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	27
2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	27
2.2. Thời gian và địa điểm nghiên cứu.....	27
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	28
2.4. Các chỉ tiêu trong nghiên cứu.....	29
2.5. Quy trình phẫu thuật.....	36
2.6. Phương pháp thu thập số liệu.....	39
2.7. Công cụ thu thập số liệu.....	40
2.8. Phương pháp phân tích và xử lý số liệu.....	40
2.9. Đạo đức nghiên cứu.....	40

Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	40
3.1. Một số đặc điểm về lâm sàng, cận lâm sàng.....	40
3.2. Kết quả phẫu thuật điều trị dị tật thừa ngón cái bàn tay độ IV theo Wassel..	49
Chương 4. BÀN LUẬN	56
4.1. Đặc điểm lâm sàng, cận lâm sàng.....	56
4.2. Kết quả phẫu thuật điều trị dị tật thừa ngón cái bàn tay độ IV theo Wassel.....	62
KẾT LUẬN	70
KHUYẾN NGHỊ	72
DANH MỤC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU KHOA HỌC LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI ĐÃ CÔNG BỐ	
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC BẢNG

<i>Bảng 2.1.</i> Thang điểm đánh giá kết quả phẫu thuật điều trị thừa ngón tay cái theo Tada có sửa đổi của Yin Chun Tien	33
<i>Bảng 3.1.</i> Phân bố bệnh nhân theo giới tính, dân tộc	41
<i>Bảng 3.2.</i> Các dị tật kèm theo của bệnh nhân	42
<i>Bảng 3.3.</i> Tiền sử gia đình	42
<i>Bảng 3. 4.</i> So sánh kích thước ngón bờ quay so với bên lành	43
<i>Bảng 3. 5.</i> So sánh kích thước ngón bờ trụ so với bên lành	44
<i>Bảng 3. 6.</i> So sánh kích thước ngón bờ quay so với ngón bờ trụ	45
<i>Bảng 3. 7.</i> Độ lệch trục khớp đốt bàn – đốt gần ngón cái.....	46
<i>Bảng 3. 8.</i> Độ lệch trục khớp đốt bàn – đốt gần ngón cái theo nhóm tuổi	47
<i>Bảng 3. 9.</i> Độ lệch trục khớp liên đốt ngón cái	47
<i>Bảng 3. 10.</i> Phân loại độ IV theo Hung L.....	48
<i>Bảng 3.11.</i> Độ lệch trục ngón cái theo phân độ mở rộng độ IV của Hung.....	48
<i>Bảng 3.12.</i> Đánh giá độ vận động của ngón cái sau phẫu thuật theo thang điểm Tada.....	50
<i>Bảng 3.13.</i> Tâm vận động của ngón cái sau phẫu thuật theo nhóm tuổi	50
<i>Bảng 3.14.</i> Tâm vận động của ngón cái sau phẫu thuật theo phân độ.....	50
<i>Bảng 3.15.</i> Đánh giá độ lệch trục của khớp MPJ sau phẫu thuật theo	51
<i>Bảng 3.16.</i> Độ lệch trục của khớp MPJ sau phẫu thuật theo nhóm tuổi.....	51
<i>Bảng 3.17.</i> Độ lệch trục của khớp MPJ sau phẫu thuật theo phân độ	52
<i>Bảng 3.18.</i> Mức độ hài lòng của gia đình	52
<i>Bảng 3.19.</i> Đánh giá kết quả chung sau phẫu thuật thừa ngón cái theo thang điểm Tada có sửa đổi của Yin Chun Tien	53
<i>Bảng 3.20.</i> Đánh giá độ lệch trục của khớp liên đốt ngón cái	54
<i>Bảng 3.21.</i> Kết quả phẫu thuật điều trị thừa ngón cái bàn tay độ IV.....	54
<i>Bảng 3.22.</i> Kết quả phẫu thuật theo phân loại thừa ngón cái độ IV theo Hung L (bổ xung phân loại của Wassel) dựa trên phim x quang	55

DANH MỤC HÌNH

<i>Hình 1.1.</i> Giải phẫu các xương bàn tay.....	4
<i>Hình 1.2.</i> Hệ thống cơ của ngón cái.....	6
<i>Hình 1.3.</i> Hệ thống mạch máu - thần kinh của bàn tay.....	7
<i>Hình 1.4.</i> Phân loại thừa ngón cái theo Wassel (1969).....	10
<i>Hình 1. 5.</i> Ngón tay cái thiếu sản.....	12
<i>Hình 1.6.</i> Hình ảnh so sánh trước và sau phẫu thuật thừa ngón tay cái.....	13
<i>Hình 1.7.</i> Biến dạng số lượng và điểm bám gân duỗi ngón cái trước	14
<i>Hình 1.8.</i> Biến dạng gân và bất thường điểm bám cơ.....	16
<i>Hình 1. 9.</i> Cắt một phần xương đốt bàn để chỉnh trục ngón cái	19
<i>Hình 2. 1.</i> Các dụng cụ đo kích thước, độ lệch trục ngón cái.....	34
<i>Hình 2. 2.</i> Cách đo một số góc của ngón cái.....	36
<i>Hình 2. 3.</i> Sử dụng vạt da của ngón cắt bỏ tăng cường cho ngón giữ lại	38
<i>Hình 2. 4.</i> Bệnh nhân Dương Quang H - 13 tháng. Mã BN: 180478321	39

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1. Phân bố bệnh nhân theo lứa tuổi..... 41
Biểu đồ 3.2. Vị trí tay bị dị tật..... 43